

בהאן מחכים לבקט



„מרסיה וקאמיה“: מימין — ששון גבאי, אהרון אלמוג ואבינועם מור-חיים

מאת נת כנו

בתאטרון „האן“ הירושלמי מת- בשל משור יוצא דופן: הצגתו של ספר הכתוב כרומאן, מיצירותיו ה- ראשונות של סמואל בקט, שהדהים את העולם ב„מחכים לגודו“ שלו בראשית שנות החמישים. „מאריסה וקאמיה“ נכתב בשנת 1946, אבל לא הותר לפירסום עד שנת 1970. במרכזו של הספר שתי דמויות של גברים בגיל לא ברור, היוצאים למ- סע ליעד בלתי ברור — ממש במק- ביל לסיטואציה שהפכה כבר לקלא- סית של גוגו ודייזי, המחכים לגודו. במרכזה של התנגה דמות המספר (אהרון אלמוג), הנראה וגשע כמ- עט כמו עורך התכנית הדתית בט- לוויזיה, צביאל, אלא שהוא רוכב על אופניים על הבימה וכולו מין קצבן „געבעד“, בניגוד לעורך בן- דמותו, המקפיד תמיד על לבוש הדור. מרסיה וקאמיה מסורים ב- דיתים המגוסות של אבינועם מור- חיים וששון גבאי, שהתחמו בעיצוב דמויות של תמהונים מתקבלים כל- כן על הדעת ויצרו לעצמם טכניקה שלילית של דרכים להשמיע דיאלוגים אבסורדיים בדרך לגיטי כל-כך, עד שהתגינו הטמון מתחת לדבריהם ה- מבולבלים, כביכול יוצא מתחת לשונם בהירי ומהנה, גם כאשר לא כל מלה או כל פסוק מובנים לגמרי לכשעצמם.

בדרכם פוגשים הפרוטוטיפים הל- לו של נוודים בעלי מטרה שאינה ברורה, אבי-אבותיהם של דייזי ו- גודו, דמויות שונות (ומשונות) המ- בוצעות עליידי נטע פלוצקי, שלום קינן, אורי אברדמו ודיני מוגיה. ספרו של בקט תורגם עבור ה- „האן“ על-ידי שמואל מלצר, והי- עיבוד הבימתי מתבטא למעשה ב- קיצורים בלבד. הטקסטים שאינם דיאלוג ושאריו ומשמשים את המס- פר שתוך כדי ההצגה נעשה דמות חשובה ומרכזית יותר ויותר. הר- בה מדובר במגז האוויר במחזה, וב- מטריית ומעיל-הגשם. התפאורה ש- תיכנן דורון ליכנה והתאורה של בני- ציון מניין חסידיו יהיה לעצב את השינויים המטאורולוגיים המשמעי- תיים הללו.

מיכל גוברין — שביימה בעבר את „המהגרים“, ה„בדמי ימיה“ — יזמה את העלאת הספר, והבימוי שלה נאמן מאוד לרוח הספר, לדבריה. לדעות הצגת הרומאן „מרסיה וקא-“

מיה“ על במת „האן“ מנסה להד- גיש את המתח בין שני סגנונות הכתיבה של סמואל בקט — הפרוזה והדראמה. על הבמה מתרחשות בעת ובעונה אחת שתי הצגות, זו בצד זו, זו תלויה בזו. מטעם רב התל- אות של מרסיה וקאמיה, ובצידו, מעין מינודראמה של אותו „שלי- שי“, שהיה איתם כל הזמן, אשר נמצא איתם על הבמה במשך כל זמן ההצגה ועורך מטע רב-תלאות ב„מרתפי זכרונותיו“.

אולם, הגשמת מתח זה על הבמה, רק מדגישה עדימה שונה דמות המ- ספר הבקטי מונו של המספר המסור- חי. הוא אינו מפעיל את הדמויות וגם אינו „כל יודע“. הוא נתון, בדיוק כמו שאר הדמויות, בתוך „כלוב הברזל של השעות“ — כדב- ריו: „יותר מדי קצר בשביל שיקחה כדאי להתחיל, יותר מדי ארוך בש- ביל לא להתחיל בכל זאת.“ כמוהם הוא מחפש מפלט כלשהו. מרסיה וקאמיה משליכים את יתבם על חפ-

התלמה
22.3.79

